

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. vasario 19 d.
(OR. en)

6573/1/19
REV 1

AG 6
INST 45
PE 49
DATAPROTECT 54
JAI 154
CYBER 48
FREMP 25
RELEX 147
JAIEX 17
HYBRID 5
CULT 31
EDUC 73

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Tarybos ir valstybių narių išvados dėl laisvų ir sąžiningų Europos
Parlamento rinkimų užtikrinimo
– Posėdžio rezultatai

Delegacijoms pridedama galutinė pirmiau nurodytų išvadų redakcija, priimta 2019 m. vasario 19 d.
Tarybos posėdyje.

Tarybos ir valstybių narių išvados dėl laisvų ir sąžiningų Europos Parlamento rinkimų užtikrinimo

TARYBA IR VALSTYBĖS NARĖS, ATSIŽVELGDAMOS Į ATITINKAMĄ SAVO KOMPETENCIJĄ,¹

I. Vertybių Sąjunga: mūsų demokratijos apsauga skaitmeniniame amžiuje

1. PABRĖŽDAMOS, kad Sąjunga yra grindžiama pagarbos demokratijai, teisinei valstybei ir pagrindinėms teisėms vertybėmis. Sutartyse akcentuojamas esminis piliečių vaidmuo demokratiname Europos gyvenime. Europos piliečiai yra tiesiogiai atstovaujami ES lygmeniu ir renkami į Europos Parlamentą laisvu ir slaptu balsavimu;
2. PRIMINDAMOS, kaip teigiama Tarybos išvadose dėl 2017 m. ES pilietybės ataskaitos², kad svarbu dar labiau didinti ir stiprinti piliečių dalyvavimą demokratiname ES gyvenime;
3. PABRĖŽDAMOS, kad laisva, patikima ir pliuralistinė žiniasklaida yra veiksmingos ir sveikos demokratijos pagrindas. Ir analogiškai, atviras, saugus ir prieinamas internetas ir interneto platformos gali sudaryti palankesnes sąlygas dalyvaujamajai, skaidriai ir veiksmingai demokratijai;
4. PABRĖŽDAMOS, kad grėsmės mūsų rinkimų procesams gali būti kelių rūšių, įskaitant hibridines ir kibernetines grėsmes ir dezinformaciją. Todėl kovojant su tokiomis priešiškomis ir ardomosiomis grėsmėmis reikia taikyti holistinį ir visapusišką požiūrį ir imtis ryžtingų veiksmų;
5. PABRĖŽDAMOS, kad kibernetinio saugumo klausimą reikia spręsti taikant nuoseklų požiūrį nacionaliniu, ES ir pasauliniu lygmenimis³ ir kad reikia didinti rinkimų procesų Europos Sąjungoje atsparumą ir demokratiškus debatų dalyvių pasirengimą atremti kibernetines grėsmes, kartu atsižvelgiant į tai, kad nacionalinių rinkimų organizavimas ir teisinė sistema priklauso tik valstybių narių kompetencijai, o kalbant apie Europos Parlamento rinkimus, kaip nustatyta Akto dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų⁴ 8 straipsnyje, remiantis šio akto nuostatomis rinkimų procedūrą kiekvienoje valstybėje narėje reglamentuoja nacionalinės nuostatos;

¹ Visų pirma atsižvelgdamos į ES sutarties 3 straipsnio 6 dalyje, 4 ir 5 straipsniuose įtvirtintus principus.

² Tarybos priimtos 2017 m. gegužės 11 d. įvykusiame 3533-iame posėdyje (dok. 9080/17).

³ Tarybos išvados dėl bendro komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Atsparumas, atgrasymas ir gynyba: ES kibernetinio saugumo didinimas“ (dok. 14435/17).

⁴ Aktas dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise (OL L 278, 1976 10 8, p. 5).

6. PRIPAŽINDAMOS, kad dėl dezinformacijos sklaidos atsiranda naujų iššūkių, kurie turi didelį poveikį demokratiniam procesui. Valstybės narės, ES institucijos, agentūros ar įstaigos į šiuos iššūkius turi reaguoti suderintais veiksmais ir atitinkamai bendradarbiaudamos su tarptautiniais partneriais;
7. PRIMINDAMOS, kad politinės partijos Europos lygiu prisideda formuojant europinį politinį sąmoningumą ir reiškiant Sąjungos piliečių politinę valią – taip teigiama Europos Sąjungos sutartyje ir Pagrindinių teisių chartijoje;
8. PABRĖŽDAMOS, kad teisė laisvai burtis į asociacijas visais lygmenimis, pavyzdžiui, politiniais ir pilietiniais klausimais, ir teisė į saviraiškos laisvę, kuri apima laisvę turėti savo įsitikinimus, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijoms nekliudant ir nepaisant valstybių sienų, yra pagrindinės kiekvieno Sąjungos piliečio teisės;
9. PRIMINDAMOS, kad svarbu piliečiams garantuoti atvirą viešąją erdvę ir užtikrinti vienodas sąlygas politinėms kampanijoms ir rinkimų procesams, kuriais visuomenė gali pasitikėti;
10. PALANKIAI VERTINDAMOS 2018 m. rugsėjo 12 d. Komisijos rinkimų dokumentų rinkinyje pateiktas priemonės ir rekomendacijas, taip pat Kovos su dezinformacija veiksmų plane (toliau – veiksmų planas) išdėstytus veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti laisvus ir sąžiningus Europos Parlamento rinkimus;
11. PALANKIAI VERTINDAMOS preliminarų susitarimą dėl pasiūlymo dėl teisės akto, kuriuo siekiama reaguoti į situacijas, kai Europos politinės partijos ar susiję fondai naudojami duomenų apsaugos taisyklių pažeidimais norėdami sąmoningai daryti arba bandyti daryti įtaką Europos Parlamento rinkimų rezultatams, taip pat atkreipdamos dėmesį į būtinybę jį greitai priimti.

II. Europos atsako siekiant užtikrinti laisvus ir sąžiningus Europos Parlamento rinkimus plėtojimas. Raginimas didinti sinergiją

12. PABRĖŽDAMOS, kad bendradarbiavimas visos ES mastu ir visapusiškas požiūris yra būtini veiksmai siekiant užtikrinti 2019 m. Europos Parlamento rinkimų saugumą ir teisėtumą – tiek visuomenės pasitikėjimo, tiek teisinių procedūrų atžvilgiu, – kad įrodyta, jog rinkimų laikotarpiai yra itin strategiškai patogūs ir patrauklūs, kai norima internete apeiti įprastas apsaugos priemones, ir kad į visas grėsmes, įskaitant tas, kurias kelia kibernetiniai išpuoliai, dezinformacija ir kita ardomoji ar kenkimo veikla, turi būti atsižvelgiama rinkimų rizikos valdyme;
13. PABRĖŽDAMOS, kad būtina imtis skubių veiksmų siekiant apsaugoti Sąjungą ir valstybes nares, jų įstaigas ir politiką nuo kryptingų dezinformacijos kampanijų, kurių, tikėtina, padaugės laikotarpiu iki 2019 m. Europos Parlamento rinkimų;
14. PRIPAŽINDAMOS, kad dezinformacijos šaltinių ir apraiškų gali būti nustatyta tiek Sąjungos viduje, tiek išorėje ir kad šie šaltiniai yra įvairūs valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai. Šiuo atžvilgiu pastangos turėtų būti nukreiptos į piktybinius subjektus, visų pirma Rusijos šaltinius, kurie vis intensyviau taiko dezinformacijos strategijas, kaip išdėstyta veiksmų plane. Nustatant kovos su dezinformacija veiksmus turi būti vadovaujama grėsmių analize ir žvalgybinės informacijos įvertinimais;
15. AKCENTUODAMOS, kad svarbu sukurti ir remti nacionalinius bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklus siekiant sudaryti sąlygas skubiai nustatyti Europos Parlamento rinkimams kylančias grėsmes, o rinkimų klausimais įgaliotoms institucijoms ir susijusiose srityse dirbančioms institucijoms – greitai, veiksmingai ir saugiai dalytis informacija, visapusiškai laikantis duomenų apsaugos reikalavimų;
16. PALANKIAI VERTINDAMOS Komisijos iniciatyvą remti valstybių narių pastangas įsteigiant Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklą – forumą, kuriame valstybių narių institucijos gali keistis informacija ir praktikos pavyzdžiais, visų pirma rengiantis 2019 m. Europos Parlamento rinkimams; pirmas šio tinklo posėdis įvyko 2019 m. sausio 21 d.;
17. PRAŠO Komisijos reguliariai sušaukti Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklo posėdžius, visų pirma siekiant visapusiškai atremti dezinformacijos kampanijas ir kitokio pobūdžio kišimąsi į būsimus Europos Parlamento rinkimus, kurti sinergiją ir dalytis ekspertinėmis žiniomis ir gerais nacionalinės praktikos pavyzdžiais, be kita ko, kartu nustatant grėsmes ir spragas;

18. RAGINA Komisiją ir vyriausiąjį įgaliotinį laikui įgyvendinti savo ketinimą sukurti veiksmų plane nurodytą skubių pranešimų sistemą. Rengiantis 2019 m. Europos Parlamento rinkimams, tai palengvins valstybių narių keitimaši atitinkama informacija per skubių pranešimų sistemos nacionalinius ryšių palaikymo centrus. Kai dezinformacija yra susijusi su rinkimais, nacionaliniai informaciniai centrai turėtų tinkamu lygmeniu glaudžiai bendradarbiauti su nacionaliniais rinkimų tinklais. Be to, skubių pranešimų sistemos darbo rezultatais turėtų būti dalijamasi su Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklu;
19. PRAŠO Komisijos savo ataskaitoje dėl 2019 m. Europos Parlamento rinkimų, remiantis valstybių narių ir kitų atitinkamų subjektų pateikta informacija, ypač daug dėmesio skirti pasirengimui mėginimams kištis į rinkimus ir atremti šiuos mėginimus;
20. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių toliau gerinti savo strateginę komunikaciją apie Europos vertybes ir politiką, kad sustiprintų Europos piliečių pasitikėjimą Sąjunga ir jos institucijomis ir įtrauktų juos į demokratinį procesą.

III. Piliečių atsparumo didinimas ir kritinio mąstymo ugdymas

21. PABRĖŽDAMOS, kad atsižvelgiant į susiskaidžiusį medijų pasaulį ir grėsmes nacionaliniam saugumui, profesionalioji žiniasklaida atlieka vieną iš svarbiausių vaidmenų informacijos rinkimo, tikrinimo, kūrimo ir sklaidos procesuose, todėl yra nepakeičiama viešajame diskurse. Šiame kontekste svarbų vaidmenį atlieka informatoriai, nes jie padeda žurnalistams ir nepriklausomos spaudos atstovams jų darbe. Be to, tebėra gyvybiškai svarbus nepriklausomos visuomeninės žiniasklaidos vaidmuo saugant demokratiją, pliuralizmą, socialinę sanglaudą ir kultūrų bei kalbų įvairovę. Ir dar, daug privačiosios žiniasklaidos subjektų teikia turinį, kuris taip pat atitinka viešąjį interesą⁵;
22. PABRĖŽDAMOS aukštos kokybės bendrojo lavinimo visoje Sąjungoje svarbą, visų pirma skaitmeninio ir medijų raštingumo svarbą. Tai gali padėti piliečiams įvertinti informacijos srautus, gaunamus iš internetinės žiniasklaidos, socialinių tinklų ir panašių šaltinių, susidaryti savo pačių – kaip rinkėjų – nuomonę. Šiuo požiūriu pabrėždamos 2019 m. kovo 18–22 d. medijų raštingumo savaitės aktualumą;

⁵ Tarybos išvados dėl Europos turinio stiprinimo skaitmeninėje ekonomikoje, dok. 14986/18.

23. RAGINA Komisiją ir atsakingas valstybių narių institucijas stiprinti Europos žiniasklaidos ekosistemą siekiant užtikrinti tvarią nepriklausomos ir profesionalios žurnalistikos produkciją ir matomumą – tai vienas iš piliečių įgalėjimo, demokratijos apsaugos ir veiksmingos kovos su dezinformacijos sklaida būdų⁶;
24. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių skatinti ir remti medijų ir skaitmeninį raštingumą siekiant toliau ugdyti kritišką piliečių požiūrį į platinamą ar populiarinamą žiniasklaidos turinį⁷. Tai galėtų apimti gaires piliečiams, kaip atpažinti dezinformaciją ir jos išvengti, kryptingas kampanijas, kuriomis didinamas informuotumas apie neigiamą dezinformacijos poveikį, paramą tarpvalstybiniam medijų raštingumo ugdymo specialistų keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais ir praktinių priemonių visuomenės raštingumui medijų srityje skatinti plėtojimą⁸;
25. RAGINA Komisiją ir valstybes nares, bendradarbiaujant su privačiojo ir viešojo sektoriaus subjektais, įskaitant žiniasklaidą, interneto platformas, informacinių technologijų teikėjus ir pilietinę visuomenę, skatinti informuotumo didinimo veiklą, kuria siekiama apsaugoti rinkimų proceso patikimumą;
26. RAGINA Komisiją, vyriausiąjį įgaliotinį ir valstybes nares remti visas kompetentingas institucijas, kad jos galėtų nustatyti, analizuoti ir atskleisti dezinformaciją, nukreiptą prieš Europos Parlamento rinkimus; atsižvelgiant į tai, PRAŠO Komisijos veikti kartu su valstybių narių institucijomis laikantis veiksmų plano, kad būtų lengviau suburti nepriklausomų įvairių disciplinų specialistų – faktų tikrintojų ir akademinės bendruomenės mokslininkų – tinklą, skirtą nustatyti ir atskleisti dezinformaciją, vykdomą įvairiuose socialiniuose tinkluose ir skaitmeninėje žiniasklaidoje.

⁶ Tarybos išvados dėl Europos turinio stiprinimo skaitmeninėje ekonomikoje, dok. 14986/18.

⁷ Be kita ko, kaip nurodyta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų.

⁸ Tarybos išvados dėl Europos turinio stiprinimo skaitmeninėje ekonomikoje, dok. 14986/18. 2016 m. gegužės 30 d. Tarybos išvados dėl gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kritinio mąstymo ugdymo pasitelkiant švietimą ir mokymą.

IV. Mūsų duomenų ir sistemų apsauga: Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taikymo užtikrinimas ir kibernetinio saugumo stiprinimas Europos Parlamento rinkimų kontekste

27. PRIMINDAMOS pareigą laikytis ES duomenų apsaugos taisyklių ir tuo atveju, kai asmens duomenys yra tvarkomi rinkimų kontekste, konkrečią duomenų apsaugos institucijų kompetenciją stebėti ir užtikrinti šių taisyklių laikymąsi ir palankiai vertindamos Europos duomenų apsaugos valdybos gaires ir Komisijos teikiamas konsultacijas, kuriomis visiems susijusiems subjektams padedama jų laikytis;
28. SUPRASDAMOS, kad rinkimų klausimais kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, įskaitant duomenų apsaugos institucijas, reikia tinkamų išteklių, įskaitant techninę įrangą ir parengtus darbuotojus, kad galėtų atremti kibernetinius incidentus bei išpuolius ir užtikrinti taikytinų teisės aktų vykdymą;
29. atsižvelgiant į 11 punkte nurodytą preliminarų susitarimą, PABRĖŽDAMOS, jog svarbu, kad nacionalinės duomenų apsaugos institucijos, laikydamosi Sąjungos ir nacionalinės teisės, nedelsdamos savo iniciatyva informuotų Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų instituciją apie savo sprendimus, kuriais nustatoma, kad fizinis arba juridinis asmuo pažeidė taikytinas asmens duomenų apsaugos taisykles, jeigu iš minėto sprendimo galima daryti išvadą arba yra kitų pagrįstų priežasčių manyti, kad pažeidimas yra susijęs su Europos politinės partijos arba fondo politine veikla turint ketinimą daryti poveikį Europos Parlamento rinkimams, atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju institucija gali veikti tik jeigu ji informuojama apie tokį pažeidimą nustačiusios kompetentingos nacionalinės duomenų apsaugos institucijos sprendimą;
30. RAGINA valstybes nares įvertinti kibernetines grėsmes rinkimų kontekste, numatyti atitinkamas reagavimo į jas priemones ir imtis reikiamų veiksmų, kad būtų apsaugotas jų rinkimų sistemų ir infrastruktūros patikimumas, pavyzdžiui, išbandyti jas prieš Europos Parlamento rinkimus. Šiuo atveju tinkamas bandymas galėtų būti ES lygmens teorinio modeliavimo pratybos. Valstybės narės gali atsižvelgti į Rinkimų technologijų kibernetinio saugumo vadovą, kurį parengė pagal Direktyvą (ES) 2016/1148 įsteigta TIS bendradarbiavimo grupė.

V. Didesnio skaidrumo, atskaitomybės ir sąžiningumo internete skatinimas

31. PRIPAŽINDAMOS, kad vadovaujantis taikytinomis taisyklėmis reikia skatinti ir palengvinti mokamos politinės reklamos ir pranešimų internete skaidrumą, įskaitant informavimą apie jų tikslą, metodus, kuriais jie pasiekia piliečius, ir jų finansavimą;
32. AKCENTUODAMOS poreikį tęsti bendradarbiavimą su socialinės žiniasklaidos platformomis, kad būtų įvertinta, ar savanoriški savireguliacijos mechanizmai yra tinkami ir pakankami siekiant apsaugoti pagrindines piliečių teises ir veiksmingai reaguoti į dezinformacijos internete keliamą iššūkį;
33. RAGINA valstybes nares ir internetines platformas intensyviai pastangas skatinti su rinkimais susijusios veiklos internete skaidrumą; palankiai vertindamos pažangą, padarytą įgyvendinant Kovos su dezinformacija kodeksą, RAGINA internetines platformas investuoti reikiamus išteklius, kad su rinkimais susijusi veikla internete būtų vykdoma atsakingai, atskaitingai ir nuosekliai, be kita ko, užtikrinant skaidrumą ir atskaitomybę, kai duomenys tvarkomi bei analizuojami politiniais tikslais, identifikuojant ir pašalinant interneto botus, naudojamus manipuliavimo informacija tikslais, pašalinant šališkus algoritmus, kuriais skatinama dezinformacija ir iškreipiami viešieji debatai, pašalinant neteisėtą internetinį turinį ir suteikiant prieigą prie duomenų mokslinių tyrimų, kuriais siekiama nustatyti atitinkamas silpnąsias vietas, tikslais, kartu užtikrinant žiniasklaidos laisvę ir kad jokia reklama nebūtų pašalinama dėl politinių motyvų, visiškai laikantis duomenų apsaugos taisyklių;
34. PRAŠO Komisijos toliau, bendradarbiaujant su Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupe (ERGA) ir kitais atitinkamais subjektais, sistemingai stebėti, kaip įgyvendinamas Kovos su dezinformacija kodeksas, ir reguliariai informuoti Tarybą ir valstybes nares apie stebėsenos rezultatus, ypač rengiantis 2019 m. Europos Parlamento rinkimams⁹.

⁹ Tarybos išvados dėl Europos turinio stiprinimo skaitmeninėje ekonomikoje, dok. 14986/18.

VI. Kova su hibridinėmis grėsmėmis ir išorės bendradarbiavimo rinkimų klausimais stiprinimas

35. PRIPAŽINDAMOS, kad viešoji komunikacija ir sąmoningumo ugdymas gali sušvelninti neigiamą dezinformacijos, hibridinių grėsmių ir kibernetinės kenkimo veiklos poveikį ir atgrasyti potencialius nusikaltėlius;
 36. PRIPAŽINDAMOS poreikį visokeriopai plėtoti Bendro ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemoje numatytas priemones, kad prireikus būtų strateginiu lygmeniu užkertamas kelias kibernetinei kenkimo veiklai, nuo jos atgrasoma ir į ją reaguojama;
 37. PRIPAŽINDAMOS, kad reikalingas atitinkamų tarptautinių ekspertų dialogas, kad jie galėtų keisis atsparių rinkimų sistemų geriausios praktikos pavyzdžiais;
 38. PRAŠO Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio, papildant esamus bendradarbiavimo mechanizmus, išnagrinėti galimybes daugiau bendradarbiauti su atitinkamais tarptautiniais subjektais, pavyzdžiui, G 7 ar NATO, kai tikslinga, ir visapusiškai laikantis ES institucinės sistemos.
-